

JENSEPTEJ

Příběhy knižních skřítků

Magdaléna Katolická • Ilustrovala Petra Šolcová

Jenseptej

Příběhy knižních skřítků

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

Magdaléna Katolická

Jenseptej – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

JENSEPTEJ

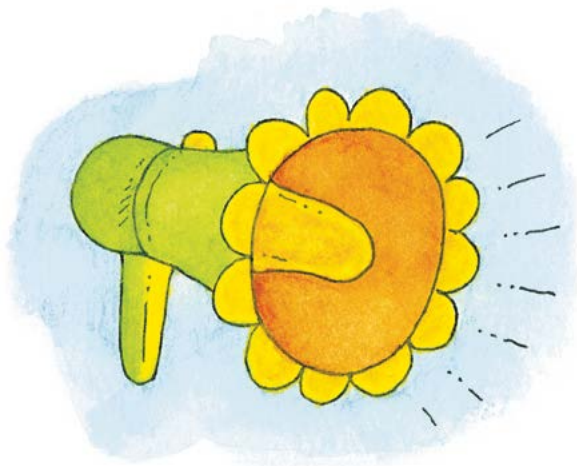
Příběhy knižních skřítků

JENSEPTEJ

Příběhy knižních skřítků

Magdaléna Katolická

Ilustrovala Petra Šolcová

FRAGMENT

Honzíkovi

Úvod

Milé děti,

možná to nevíte, ale na světě je spousta knih. Některé jsou tlusté, jiné tenké, některé malé a jiné zase velké.

A jsou také knížky, které nikdo nikdy nečetl a možná ani nikdo nikdy nepřečte. Že to není možné? Bohužel je. Takové knížky čekají, až je někdo odveze do knihkupectví a vyskládá do polic. Některé už v knihkupectví jsou a při každém zacinkání zvonku u vstupních dveří se zachvějí v naději, že si je někdo odnese domů právě dnes.

Ale ani knihy, které si někdo koupí, nemají vyhráno. Možná nebude čas na jejich přečtení, možná se ztratí dříve, než se oči čtenáře zahledí do jejich stránek a vychutnají písmeno za písmenem, slovo za slovem a větu za větou jejich příběhy.

Co se stane s takovými knihami? Zůstanou pořád stejné, voňavé a upravené? Stará se o ně někdo? Má je někdo rád? Prozradím vám tajemství – knížky nikdy nejsou samy, bydlí v nich totiž skřítki.

Jak to vím? Úplně jednoduše, jednoho takového skřítku znám. Má hnědé vlasy a modré oči a chvíli neposedí na místě. Vypráví mi o knížce, ve které bydlí, a o ostatních skřítkách, kteří tam bydlí s ním. Vypráví o škole, kde se učí mávat rukama a ohýbat v pase, šeptat do snu a hladit po vlasech. A o domech na stromech a domech ve stromech, o nočních výpravách a stěhování z knížky do knížky. A já bych vám to všechno chtěla povědět, abyste poznaly, jak jsou knihy báječné.

1. Kolik skřítků je v jedné knížce

Vzbudila jsem se uprostřed noci. Seděl na polštáři kousek od mého nosu. Nepohnul se ani o píd, nevydal ani hlásku a se zájmem mě pozoroval. Byl velký asi jako malíček a já myslela, že se mi zdá. Jmenoval se Jenseptej a byl to knižní skřítek. Bydlel ve hřbetu jedné mé knížky s mámou Rádavařila, tátou Koupilboty a ostatními skřítky.

Později mi pověděl, že když se my lidé probudíme, musí utéct. Tohle je prý jeden z jejich nemnoha zákonů. On ale neutekl. Byl moc zvědavý, chtěl mě poznat.

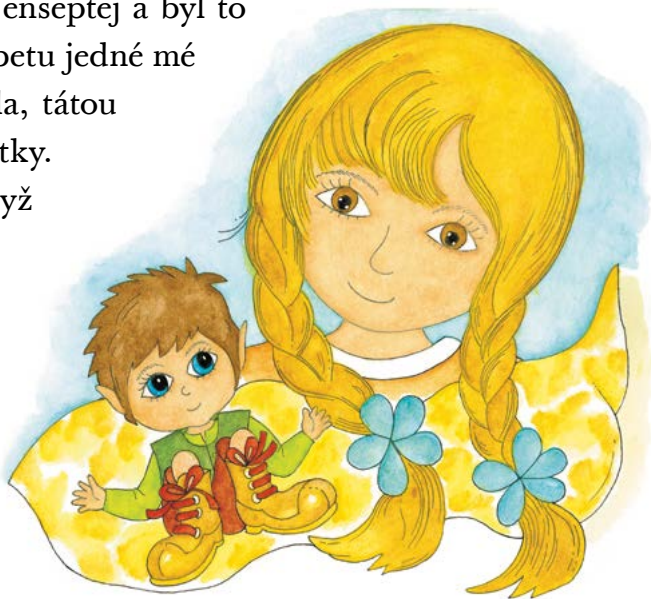
„My jsme velmi malí,“ řekl mi, „proto se nás do knížky vejde spousta.“

„A kolik nejvíc?“ zajímala jsem se.

„To nevím. Nikdy předtím jsem o tom nepřemýšlel. Řekl bych, že nekonečně,“ odpověděl.

„Nekonečně?“ zamrkala jsem udiveně.

„Kolik nás tam je, záleží na tom, jak často vy lidé knížku čtete. Když ji čtete hodně, tak nás přibývá. Když ji ale nečtete, žádní noví skřítki se

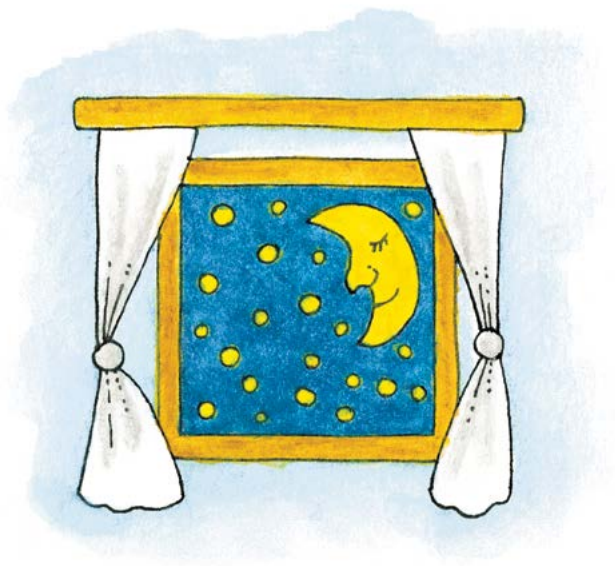
neobjevují a ti staří se začnou pomalu ztrácet. Nakonec se ztratí úplně a už je nikdy nikdo neuvidí a nenajde. Máma říká, že je to prý stejně u všech knížek. A tak jsou některé knížky obydlené a některé skoro ne. V naší knížce je nás osmdesát čtyři!“ hrdě se napřímil a významně zvedl prst.

Prohlížíš si někdy knížky? A jak často?

Prohlížíš si je sám/sama nebo s rodiči? Nebo s někým jiným? S kým?

Nebo už umíš číst a prohlížení ti nestačí? Kolik knížek už jsi přečetl/a?

Jakou čteš teď a na jakou se teprve chystáš?

2. Když jsou na knížku jenom dva

Jenseptej mi vyprávěl o knížkách, ve kterých bydlí jen dva skřítkové. Stránky takových knížek nestačí skřítkci čistit a rovnat. Než dojdou na konec knížky, mohou se pustit do úklidu zase od začátku. Mají toho na starosti opravdu hodně, proto je lepší, když je jich více než dva.

„Musí jim být smutno, víš?“ povzdechl si Jenseptej. „Mají pro sebe celou knížku a jsou v ní úplně sami. Nemohou se ani přestěhovat. To se totiž nesmí, když už jsou v knížce poslední.“

Bylo mi moc líto všech těch osamělých skřítků a knížek, jejichž listy skřítkci nestihnou čistit a rovnat. Chtěla jsem, aby ani jedna z mých knížek nebyla osamělá a žádný z mých skřítků nebyl smutný.

Spočítala jsem, že mám v knihovně osmnáct knížek, a rozhodla se je všechny přečíst. Nebylo to ale vůbec lehké. Některé knížky byly tlusté, měly spoustu stran, v jiných nebyly obrázky. Z takových jsem přečetla jen kousek.

„Později se k vám vrátím,“ slíbila jsem.

Četla jsem o medvídkovi, který se kamarádil s prasátkem, tygrem, oslíkem a klukem jménem Kryšťůfek Robin. Ten medvídek měl pořád hlad a rád jedl med.

Také jsem četla o holčičce, která bydlela sama ve velkém domě. Měla rezavé vlasy, dva velké copy a nos plný pih. Ta vám měla tak obrovskou sílu, že když se jí zachtělo, zvedla i koně. Její maminka byla anděl a táta černošský král. Tuhle knížku jsem přečetla celou, moc se mi líbila.

Na horní polici jsem objevila tenkou knížku. Jedna paní v ní měla dům postavený vzhůru nohama a v něm bylo plno skrýší a pokladů. Pomáhala rodičům léčit různé dětské nemoci, které měly velice zvláštní jména jako třeba hromdopolice, nimravka, žalobajda a čurbesajda.

Nejvíce se mi ale líbila knížka s pohádkami. S tou o princezně, co spala na hrášku, nebo o nových šatech pro císaře, které nikdo neviděl. A ta o ošklivém káčátku byla ze všech těch pohádek nejhezčí.

Viš, kolik knížek máš ve své knihovně a jaké jsou jejich názvy?

Dokážeš říct, o čem a o kom jsou?

A poznáš podle mého popisu knížky, které jsem četla já?

3. Jak přišel Jenseptej ke svému jménu

Ty máš ale zvláštní jméno – Jenseptej, Jenseptej, Jenseptej. Jak jsi „k němu přišel?“ zeptala jsem se, když se po pár dnech Jenseptej usadil v rohu mého polštáře. Sedával tam skoro vždy. Je to prý správné místo na pozorování. Je dost blízko, aby mu nic neuniklo. A je dost daleko pro případ, že by se spáček probudil a on se musel rychle schovat.

„U nás jména nedává máma a táta jako u vás,“ začal své vyprávění, „nám dáváte jména vy lidé.“

„My? Ale jak?“ nechápala jsem.

„Podle toho, která slova v knížce čtete, když se narodíme,“ usmál se. „Máma se jmenuje Rádavařila, protože když se narodila, četl někdo z vás slova ráda a vařila ve větě: *Moc ráda vařila, ale nešlo jí to.* Tátova věta zase byla: *Koupil boty se šněrováním a malým kramflíčkem.* No a moje je: *Jen se ptej, jen se ptej, když to vím, odpovím.* Proto jsem možná tolik zvědavý. Protože, když jsem přišel na svět, povídala zrovna babička Filipovi z naší knížky, jen ať se ptá, když ho něco zajímá.“

„To je hezké!“ vypískla jsem radostně do tmy.

„Nejhezčí jméno má ale kamarádka Šťastní. Její věta byla: *A byli šťastní.* Šťastní má krásně modré oči, tak modré, jak modrá jsou písmena v naší knížce. A vůbec je moc prima,“ pokračoval Jenseptej.

Dozvěděla jsem se také, že někteří skřítkci mají stejnou větu, ale jmenují se jinak. Jeden se narodil na jejím začátku, druhý uprostřed a jiný na konci.

Nejdelší jméno měl stařeček Podalmukousekchlebaašpekuabysena-sytil. Ten přicházel na svět tak dlouho, že čtenář přečetl skoro celou větu: *Podal mu kousek chleba a špeku, aby se nasýtil, než vyrazí na cestu.*

Moc se mi to líbilo. Kdykoliv od té doby čtu, přemýšlím, jestli se zrovna nenarodil další skřítek. A pokud ano, jak se asi jmenuje?

Která slova se ti líbí, a chtěl/a bys, aby se podle nich jmenoval nějaký skřítek?

A co zkusit vymyslet jména skřítků spojením různých, po sobě jdoucích slov přímo v této kapitole?

4. Jací vlastně jsou

Jenseptej vypadal jako obyčejný kluk. Měl krátké, hnědé a střapaté vlasy a velké modré oči.

„U nás mají všichni modré oči,“ řekl mi. „Někteří je mají světlé, jiní tmavší a další je mají tak tmavé, že vypadají skoro jako černé.“

Nosil kotníčkové boty s velkou špičkou a červenými tkaničkami, kalhoty kousek nad kolena a zelenou vestu. Na kalhotách měl vyšitá barevná písmena J, E, N, S, E, P, T a znovu E a J. Byla různě přeházená a dohromady dávala jeho jméno Jenseptej.

„To úplně všichni skřítkci nosí kalhoty s písmenky?“ zajímala jsem se.

„Ale ne,“ zavrtěl hlavou. „Někteří je mají pruhované a jiní zase třeba kostkované. Každý skřítek si může vybrat, co se mu líbí. Můj kamarád Atto má hnědé kalhoty se žlutými puntíky. Šťastní má místo kalhot sukénku akorát tak nad kolena. Je světle modrá s bílými obláčky.“

Zeptala jsem se ho:

„A kolik takových kalhot a sukének máte?“

„Každý má jenom dvoje kalhoty nebo dvě sukně,“ odpověděl.

„Jenom dvě?“ divila jsem se.

„No ano. Když si jedny kalhoty ušpiníme, vezmeme si ty druhé. To než budou ty první zase čisté. Více toho přece není potřeba,“ usmál se shovívavě.

Viš, jaká písmena jsou ve tvém jméně?

A máš je někde napsaná? Třeba na bačkůrkách?

Ne? To nevadí. Napiš je alespoň na papír. A pokud ještě neumíš psát, zkus je obkreslit podle toho, jak ti je napíše máma, táta nebo třeba babička.

Navíc můžeš přidat i další písmena z dalších jmen, která tě napadnou.

5. Co se učí ve škole pro skřítky

Ano, je to tak, i knižní skřítkci chodí do školy. Neučí v ní žádný pan učitel ani žádná paní učitelka, ale všichni velcí skřítkové. Každý den učí jiný, aby ostatní mohli uklízet knížku nebo dělat jiné věci, které dospělí skřítkci dělají.

Ve škole se nesedí v lavicích s rukama za zády. Chodí se ven a vše, co se učí, si každý rovnou vyzkouší. Třeba když se probírá rovníání stránek, vydají se všichni na jednu pomačkanou stránku a každý si zkusí kousek narovnat. Když se učí ohýbání v pase a mávání rukama, musíme se každý chvíli ohýbat v pase a mávat rukama.

Zeptala jsem se Jensepteje:

„Co je to to ohýbání v pase a mávání rukama?“

„No to je přece ohýbání v pase a mávání rukama,“ usmál se.

„A k čemu je to dobré?“ upřesnila jsem.

„To děláme, třeba když naši knížku odložíte na polici, do knihovny nebo na noční stolek. Kdykoliv jdete kolem, vyběhneme ven a ohýbáme se v pase a máváme rukama. A taky na vás voláme. To abyste se zastavili a chvíli si četli. Děláme to ale i v knihkupectví, chceme tak upoutat vaši pozornost, abyste si knížku koupili.“

„A k čemu je to dobré, když vás nevidíme?“ nechápala jsem.

„Očima nás sice nevidíte, ale cítíte to. Je to přesně ten důvod, proč si vyberete právě tu či onu knížku.“

Skřítkci se také učí příběh své knížky a všechny postavy a místa, na

